ADATBÁZISOK

Féléves feladat dokumentáció:

Online ételrendelési portál adatbázisa

Tartalom

Kornyezet	
Az adatbázisban tárolt adatok	2
E/K modell	4
E/K modell átalakítása relációkká	5
Normalizálás	5
Egyszerű lekérdezések	6
Csoportosító lekérdezések	7
Többtáblás lekérdezések	8
Allekérdezések	9
Halmaz operátorok	11
Függvények	12
Nézetek	13
DDL utasítások	14
DML utasítások	17
Tranzakció kezelés	21
Jogosultság-kezelés	22
PI /SOI triggerek	25

Megjegyzés: az adatbázisban szereplő adatok véletlenszerűen lettek generálva.

Környezet

Egy online ételrendelési célú alkalmazás adatbázisát szeretném megtervezni. Az alkalmazáson keresztül a regisztrált felhasználók különböző ételeket, italokat tudnak rendelni. A megrendelt termékeket a futárok kézbesítik a megadott címekre. A felhasználóknak lehetőségük van a szolgáltatás értékelésére pontozással, illetve szöveges véleményezéssel.

Felhasználók: a regisztrált személyek adatai vannak ebben a táblában nyilvántartva.

Futár: a futárok egyben felhasználók is, az adataik nagy része a felhasználók táblában tárolódik, ebben a táblában szerepel az azonosítójuk és a fizetésük.

Rendelések: az ételrendelés adatai itt tárolódnak, illetve megtalálható a rendelés és kézbesítés időpontja.

Termékek: az összes megvásárolható terméket és az árait tartalmazza.

Értékelések: csak a regisztrált felhasználóknak van lehetőségük a szolgáltatás véleményezésére, ezt megtehetik 1-től 5-ig terjedő pontozással és szöveges véleményezéssel is.

rendelésXtermékek: tartalmazza a rendelés-és termék azonosítóját, illetve, hogy az adott termékből milyen mennyiséget rendeltek.

Az adatbázisban tárolt adatok

Felhasználók:

- felhasználó_id: a felhasználó azonosítója
- név
- lakcím
- telefonszám
- email

<u>Futár</u>:

- futár_id: a futár azonosítója
- felhasználó id: a futár felhasználói fiókjának azonosítója
- fizetés: a futár fizetése

Rendelések:

- rendelés_id: a rendelés azonosítója
- felhasználó id: a rendelő személy azonosítója
- futár id: a rendelést kézbesítő futár azonosítója
- rendelés időpontja
- kézbesítés időpontja

Termékek:

- termék_id: a termék azonosítója
- típus: étel vagy ital
- megnevezés
- ár

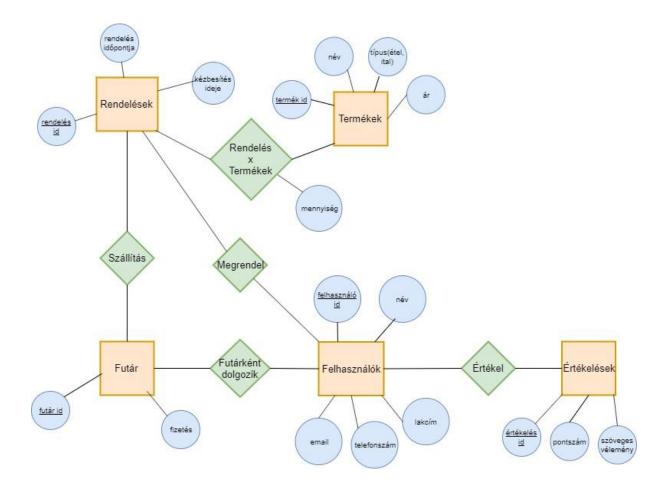
Értékelések:

- értékelés_id: az értékelés azonosítója
- felhasználó_id: megmutatja, hogy melyik felhasználó írta az értékelést
- pontszám: a szolgáltatásra adott pont 1-től 5-ig
- szöveges vélemény: nem szükséges, lehetséges, hogy csak pontszámmal értékeljenek a felhasználók

rendelésXtermékek:

- rendelés_id: a rendelés azonosítója
- termék_id: a termék azonosítója
- mennyiség: az adott termékből rendelt adag számát tárolja

E/K modell

E/K modell átalakítása relációkká

Felhasználók (felhasználó id, név, lakcím, telefonszám, email)

Futár (futár id, felhasználó id, fizetés)

felhasználó_id idegenkulcs(FK) hivatkozik a Felhasználók táblában lévő felhasználó_id elsődleges kulcsra(PK)

Rendelések (rendelés id, felhasználó id, futár id, rendelés időpontja, kézbesítés időpontja)

felhasználó_id idegenkulcs(FK) hivatkozik a Felhasználók táblában lévő felhasználó_id elsődleges kulcsra(PK)

futár_id idegenkulcs(FK) hivatkozik a Futár táblában lévő futár_id elsődleges kulcsra(PK)

Termékek(termék id, típus, megnevezés, ár)

Értékelések(értékelés id, felhasználó id, pontszám, szöveges_vélemény)

felhasználó_id idegenkulcs(FK) hivatkozik a Felhasználók táblában lévő felhasználó_id elsődleges kulcsra(PK)

rendelésXtermékek(rendelés id, termék id, mennyiség)

rendelés_id idegenkulcs(FK) hivatkozik a Rendelések táblában lévő rendelés_id elsődleges kulcsra(PK)

termék_id idegenkulcs(FK) hivatkozik a Termékek táblában lévő termék_id elsődleges kulcsra(PK

Normalizálás

Felhasználók(felhasználó_id, név, lakcím, telefonszám, email)

- 1NF, mivel nincs benne összetett attribútum
- 2NF, egy elemű kulcshalmaz
- 3NF, csak kulcsfüggőség van, ezért teljesül
- BCNF is teljesül

Futár (futár id, felhasználó id, fizetés)

- 1NF, mivel nincs benne összetett attribútum
- 2NF, egy elemű kulcshalmaz
- 3NF, csak kulcsfüggőség van, ezért teljesül
- BCNF is teljesül

Rendelések (rendelés id, felhasználó id, futár id, rendelés időpontja, kézbesítés időpontja)

- 1NF, mivel nincs benne összetett attribútum
- 2NF, egy elemű kulcshalmaz
- 3NF, csak kulcsfüggőség van, ezért teljesül
- BCNF is teljesül

Termékek (termék id, típus, megnevezés, ár)

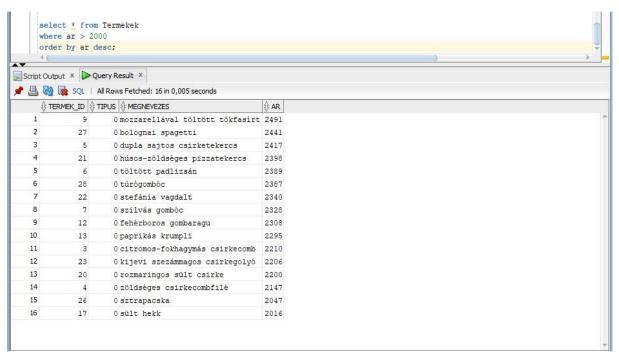
- 1NF, mivel nincs benne összetett attribútum
- 2NF, egy elemű kulcshalmaz
- 3NF, csak kulcsfüggőség van, ezért teljesül
- BCNF is teljesül

Értékelések(értékelés id, felhasználó id, pontszám, szöveges_vélemény)

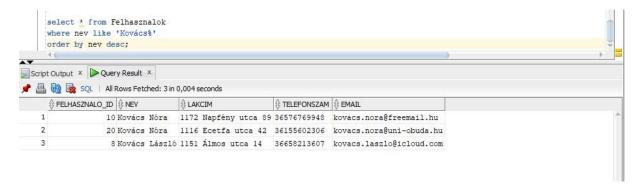
- 1NF, mivel nincs benne összetett attribútum
- 2NF, egy elemű kulcshalmaz
- 3NF, csak kulcsfüggőség van, ezért teljesül
- BCNF is teljesül

Egyszerű lekérdezések

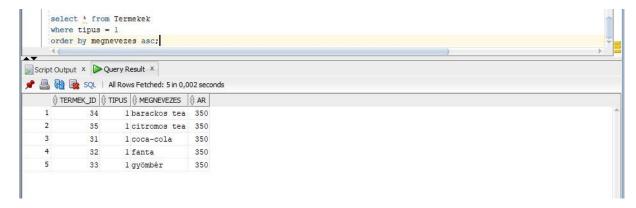
Listázzuk ki azokat a termékeket, amelyek drágábbak, mint 2000 Ft, ezek legyenek csökkenő sorrendbe rendezve!

Listázzuk ki a Kovács vezetéknevű felhasználókat abc szerint csökkenő sorrendben!

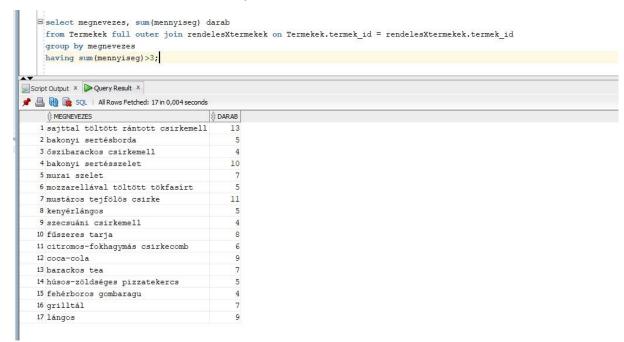

Listázzuk ki csak az italokat abc szerint növekvő sorrendben!

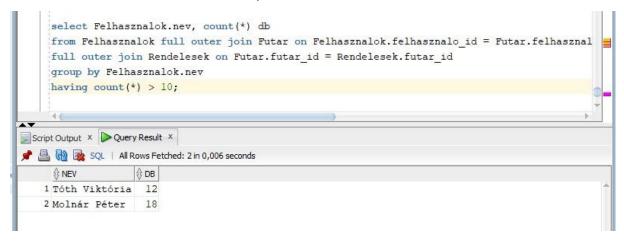

Csoportosító lekérdezések

Listázzuk ki azokat a termékeket, amelyekből 3-nál többet rendeltek!

Listázzuk ki azoknak a futároknak a nevét, akik több mint 10 rendelést szállítottak ki!

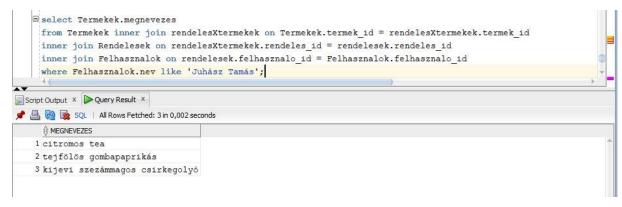

Számoljuk meg, hány olyan termék van típusonként, amely tartalmazza az 'a' betűt és ezek közül csak azt a típust jelenítsük meg, amelynél az ilyen termékek száma nagyobb, mint 4!

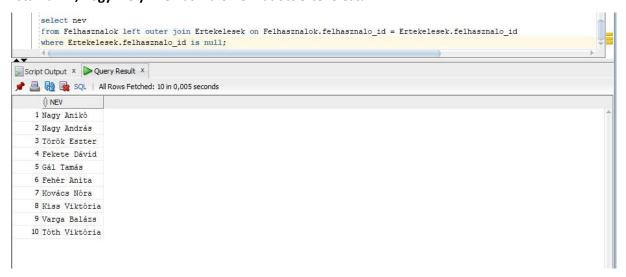

Többtáblás lekérdezések

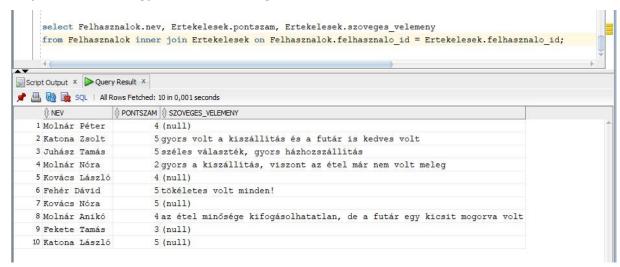
Mit rendelt Juhász Tamás?

Listázzuk ki, hogy melyik felhasználó nem adott értékelést!

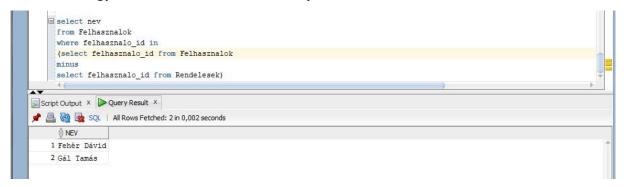

Melyik felhasználó hogyan értékelte a szolgáltatást?

Allekérdezések

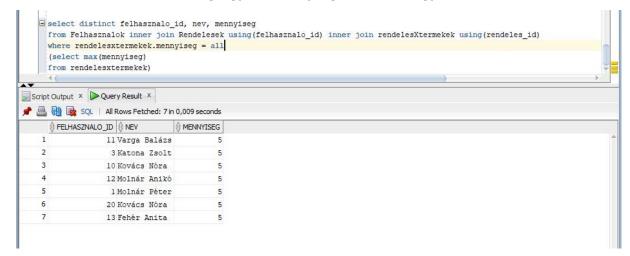
Listázzuk ki, hogy a tárolt idő-intervallumban melyik felhasználó nem rendelt!

Melyik a leghosszabb nevű étel? (ha több ilyen hosszúságú is van, akkor mind jelenjen meg)

Kik azok a felhasználók, akik a legnagyobb mennyiséget rendelték egyszerre?

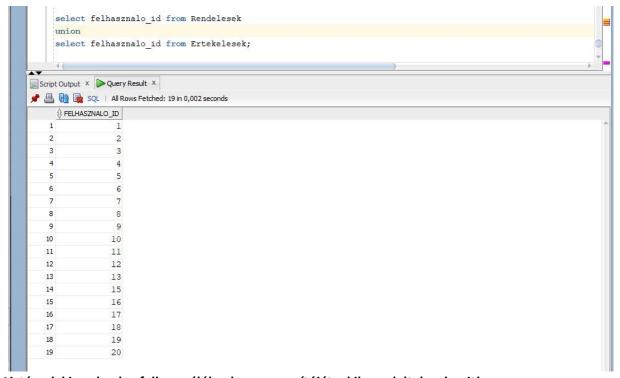

Az értékelések csak akkor számítanak, ha létezik legalább egy szöveges vélemény, mert ez biztosítja, hogy az értékelések hitelesek és ez alapján lehet meghatározni a szolgáltatás minőségét. Ha létezik szöveges vélemény csak abban az esetben minősítsük a szolgáltatást!

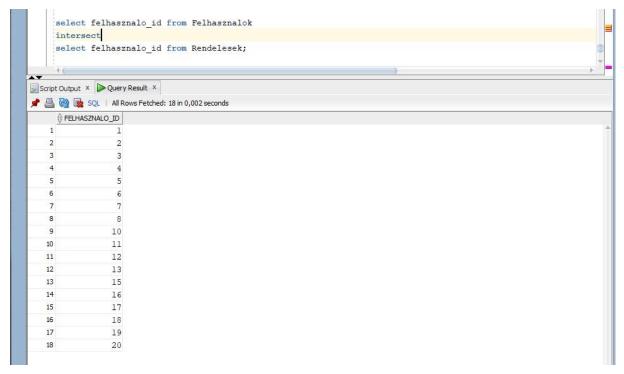

Halmaz operátorok

Listázzuk ki melyik felhasználó azonosítók találhatók meg az értékelések, vagy a rendelések táblában! (Látható, hogy a 9-es azonosítójú személy nem rendelt semmit, viszont értékelte a szolgáltatást.)

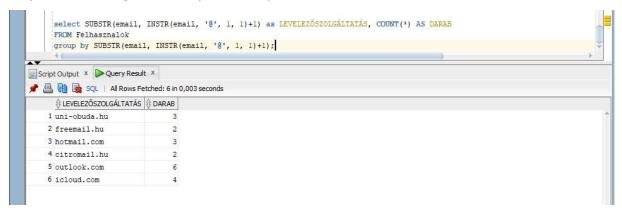

Listázzuk ki azoknak a felhasználóknak az azonosítóját, akik rendeltek valamit!

Függvények

Melyik levelezőszolgáltatás hányan használják?

Mennyi a futárok átlagos fizetése?

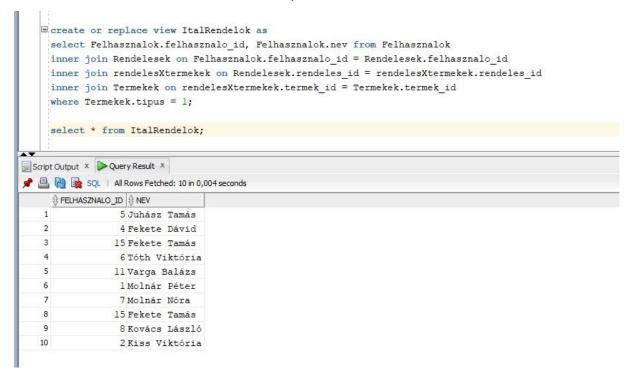

Adjuk vissza a neveket nagybetűssé alakítva!

Nézetek

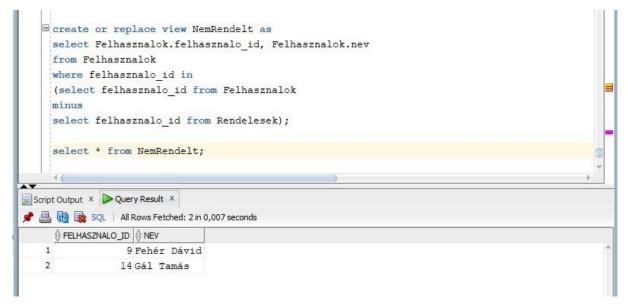
Mentsük ki azoknak a felhasználóknak a nevét, akik rendeltek italt!

Mentsük ki a legkevesebbet kereső futár adatait!

Mentsük ki azoknak a felhasználóknak az adatait, akik nem rendeltek!

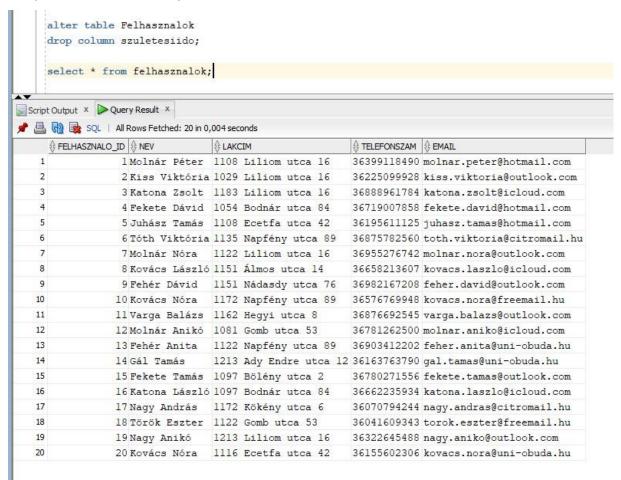

DDL utasítások

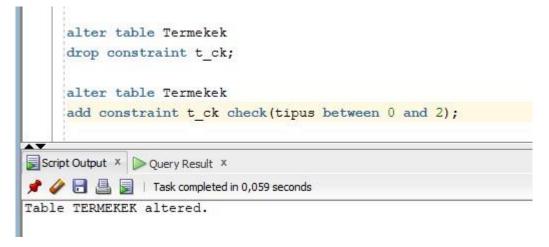
Adjunk hozzá egy születési idő nevű oszlopot a felhasználókhoz!

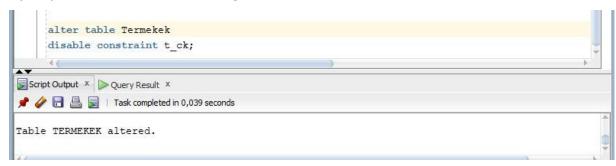
Törüljük a születési idő oszlopot!

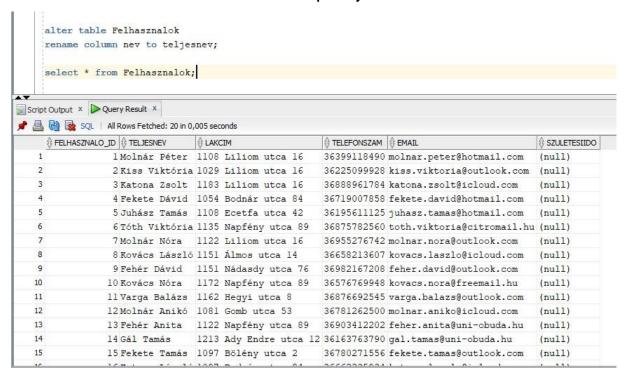
Módosítsuk a termékek tábla típusra vonatkozó megszorítását, hogy lehessen felvenni rekordot 2es típusszámmal! (pl. desszerteknek lehet ez a típus-azonosítója)

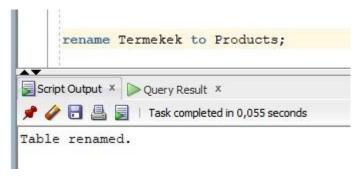
Kapcsoljuk ki az előbb létrehozott megszorítást!

Nevezzük át a felhasználók táblában lévő név oszlopot teljesnév-re!

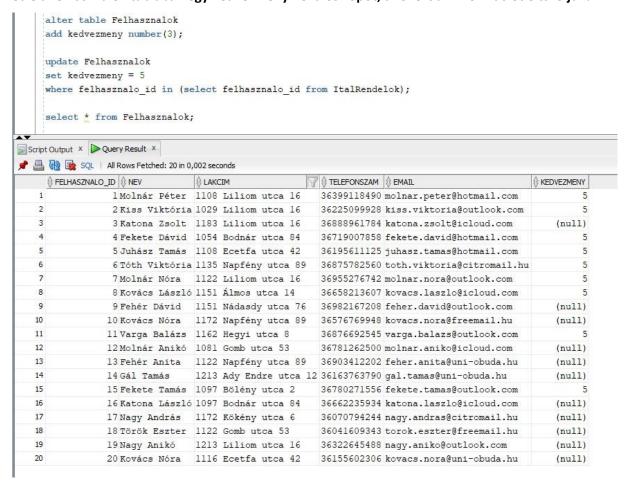

Nevezzük át a termékek táblát Products-ra!

DML utasítások

Az italt rendelt felhasználóknak a következő vásárlásnál adjunk 5% kedvezményt, ehhez hozzunk létre a felhasználók táblában egy kedvezmény nevű oszlopot, ahol ezt az információt eltároljuk!

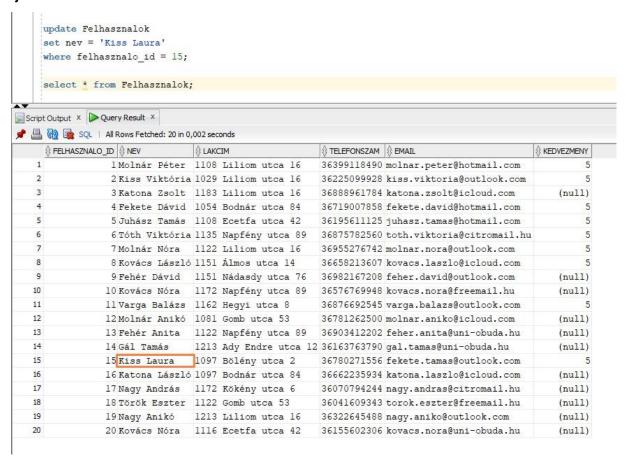
Emeljük a legkevesebbet kereső futár fizetését 2%-kal!

```
update Futar
     set fizetes = fizetes * 1.02
     where futar id in (select futar id from LegalacsonyabbFizetes);
     select * from Futar;
     /*DDL utasítások*/
Script Output X Query Result X
📌 📇 🙀 🗽 SQL | All Rows Fetched: 3 in 0,002 seconds

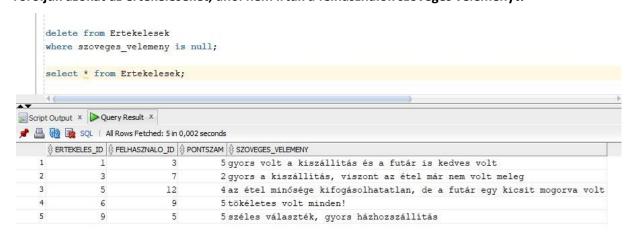
⊕ FUTAR_ID | ⊕ FELHASZNALO_ID | ⊕ FIZETES

    1
              1
                             9 117021
                             6 106785
    2
              2
    3
              3
                                 94844
```

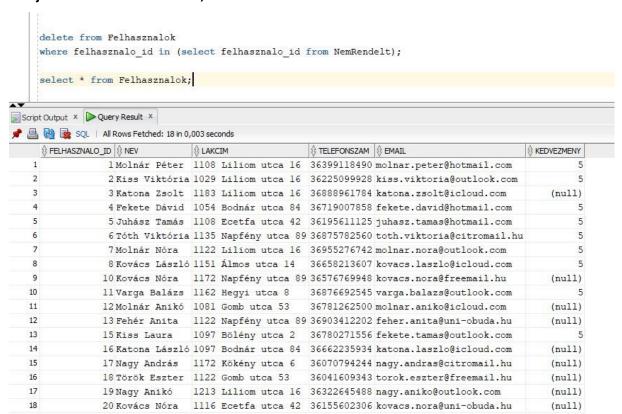
Írjuk át a 15-ös azonosítóval rendelkező felhasználó nevét Kiss Laurára!

Töröljük azokat az értékeléseket, ahol nem írtak a felhasználók szöveges véleményt!

Töröljük azokat a felhasználókat, akik nem rendeltek!

Töröljük az összes italt a termékek táblából!

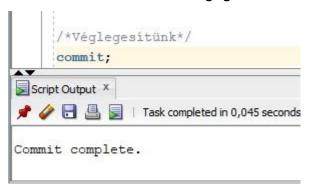
```
delete from Termekek
     where tipus = 1;
     select * from Termekek;
Script Output X Query Result X
📌 🖺 🝓 🗽 SQL | All Rows Fetched: 30 in 0,003 seconds

    ↑ TERMEK_ID | ↑ TIPUS | ↑ MEGNEVEZES

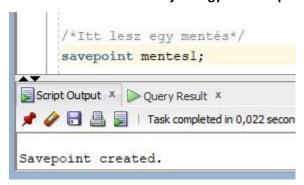
                                                            ₫ AR
                     Osajttal töltött rántott csirkemell 1746
    1
    2
              2
                     O bakonyi sertésborda
                                                            1876
    3
              3
                     0 citromos-fokhagymás csirkecomb
                                                            2210
    4
              4
                    O zöldséges csirkecombfilé
                                                            2147
    5
                     O dupla sajtos csirketekercs
                                                            2417
    6
              6
                    O töltött padlizsán
                                                            2389
    7
              7
                    0 szilvás gombóc
                                                            2328
    8
              8
                    0 kenyérlángos
                                                            1514
    9
              9
                     Omozzarellával töltött tökfasírt
                                                            2491
   10
             10
                    O fűszeres tarja
                                                            1823
   11
                     0 grilltál
                                                            1565
             11
                     O fehérboros gombaragu
                                                            2308
   12
             12
   13
             13
                     O paprikás krumpli
                                                            2295
   14
                     Omurai szelet
                                                            1681
             14
                     O szecsuáni csirkemell
                                                            1608
   15
             15
                     0 sajtos csirkemell
                                                            1624
   16
             16
   17
                     0 sült hekk
             17
                                                            2016
   18
             18
                     0 lángos
                                                            1912
   19
                     0 őszibarackos csirkemell
             19
                                                            1892
   20
             20
                     O rozmaringos sült csirke
                                                            2200
                     O húsos-zöldséges pizzatekercs
   21
             21
                                                            2398
   22
             22
                     O stefánia vagdalt
                                                            2340
   23
             23
                     O kijevi szezámmagos csirkegolyó
                                                            2206
                     Obrokkolis sonkás makaróni
   24
             24
                                                            1582
   25
             25
                     Omustáros tejfölös csirke
                                                            1877
             26
                     0 sztrapacska
                                                            2047
   26
   27
             27
                     Obolognai spagetti
                                                            2441
   28
             28
                    0 túrógombóc
                                                            2387
   29
             29
                     Obakonyi sertésszelet
                                                            1879
   30
                     O tejfölös gombapaprikás
                                                            1754
             30
```

Tranzakció kezelés

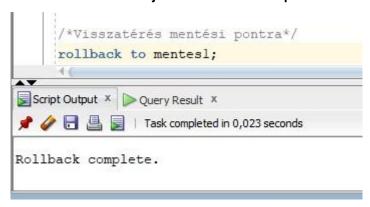
Miután feltöltöttük a táblákat véglegesítsünk!

DML utasítások előtt csináljunk egy mentési pontot!

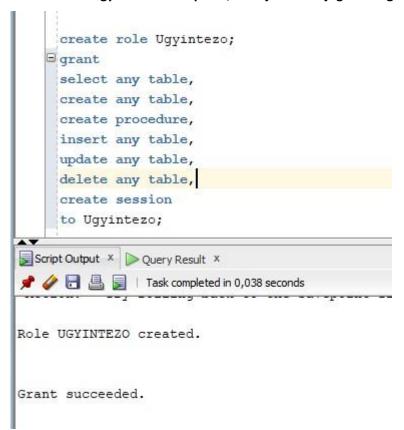

DML utasítások után térjünk vissza a mentési pontra!

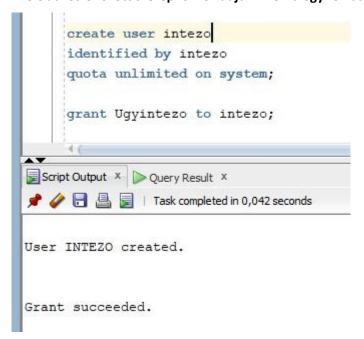

Jogosultság-kezelés

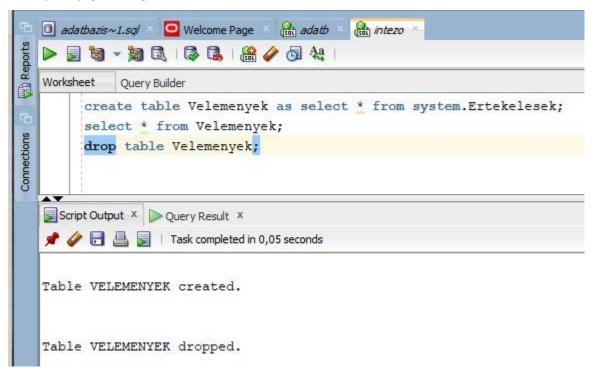
Hozzunk létre ügyintézők szerepkört, és adjunk neki jogosultságokat!

Az előbb létrehozott szerepkörhöz adjunk hozzá egy felhasználót!

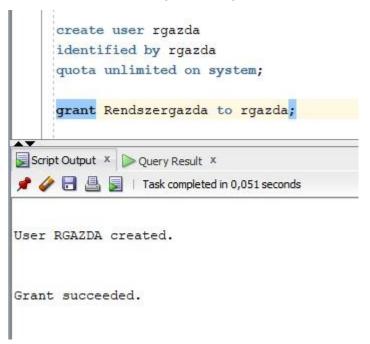
Teszteljük a jogosultságokat!

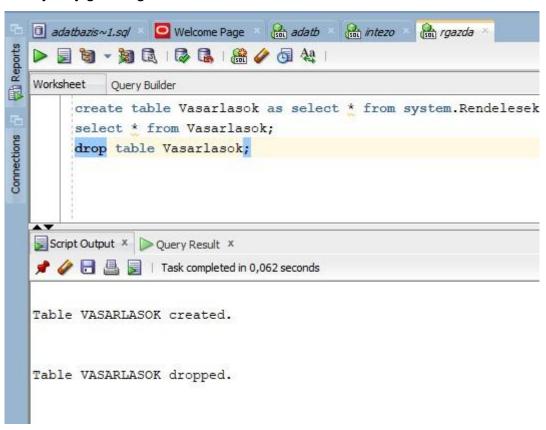
Hozzunk létre rendszergazda szerepkört, és adjunk neki jogosultságokat!

Az előbb létrehozott szerepkörhöz adjunk hozzá felhasználót!

Teszteljük a jogosultságokat!

PL/SQL triggerek

Készítsünk egy sor-szintű triggert, ami a felhasználók táblán végzett beszúrás és törlés előtt fut le, és kiírja a felhasználó nevét és a rajta végzett műveletet!

```
set serveroutput on;
   create or replace trigger Naplozol
    before delete or insert on Felhasznalok
     for each row
   □ begin
   if inserting
     then
     dbms_output.put_line('Új: ' || :new.nev);
     elsif deleting
     then
     dbms_output.put_line('Töröl: ' || :old.nev);
     end if;
     end;
Script Output X Duery Result X
📌 🥢 🔡 遏 📗 | Task completed in 0,124 seconds
Trigger NAPLOZOl compiled
```

Készítsünk egy sor-szintű triggert, ami a termékek táblán végzett beszúrás és törlés előtt fut le, és kiírja a termék nevét és a rajta végzett műveletet!

```
create or replace trigger Naplozo2
before delete or insert on Termekek
for each row
begin
if inserting
then
dbms_output.put_line('Új: ' || :new.megnevezes);
elsif deleting
then
dbms_output.put_line('Tōrōl: ' || :old.megnevezes);
end if;
end;

Script Output × Query Result ×

Coupleted in 0,046 seconds

Trigger NAPLOZO2 compiled
```

Készítsünk egy tábla-szintű triggert, ami értesít, ha új felhasználó regisztrált!

```
create or replace trigger ujfelhasznalo
after insert on Felhasznalok
begin
dbms_output.put_line('Új felhasználó regisztrált!');
end;

Script Output × Query Result ×

Completed in 0,045 seconds

Trigger UJFELHASZNALO compiled
```

Tesztelés

```
delete from Felhasznalok
where felhasznalo_id = 13;

Script Output × Query Result ×

Query Result ×

Task completed in 0,045 seconds
```

Töröl: Fehér Anita

l row deleted.

```
insert into Termekek
values(90,1,'sör',300);

Script Output × Query Result ×

Cuery Result ×

Task completed in 0,045 seconds

Új: sör

1 row inserted.
```

```
insert into Felhasznalok
values(80,'Teszt Elek', 'Teszt utca','123456789','tesztelek@gmail.com',null);

Script Output × Query Result ×

Query Result ×

I Task completed in 0,036 seconds

Új: Teszt Elek
Új felhasználó regisztrált!

1 row inserted.
```